

НАРЕДБА за условията и реда за извършване на проверки на пътната инфраструктура от Държавна агенция "Безопасност на движението по пътищата"

Приета с ПМС № 102 от 20.07.2023 г., обн., ДВ, бр. 63 от 25.07.2023 г.

Раздел I Общи положения

Чл. 1. С тази наредба се уреждат:

1. условията, редът и начинът за извършване на проверки на пътната инфраструктура с оглед на безопасността на движението по пътищата по чл. 164г, ал. 1 от Закона за движението по пътищата;
2. изискванията към длъжностните лица, извършващи проверките по т. 1.

Чл. 2. Целта на проверките е установяване на:

1. съответствието на пътната инфраструктура с изискванията на Закона за пътищата, Закона за движението по пътищата и подзаконовите нормативни актове по тяхното прилагане;
2. потенциалните рискове за участниците в движението по пътищата.

Чл. 3. Проверките представляват съвкупност от действия, в резултат на които се извършват анализи и се дават препоръки, предназначени да подобрят пътната безопасност с оглед на опазване живота и здравето на участниците в движението по пътищата.

Чл. 4. (1) По реда на тази наредба се извършват планови и извънпланови проверки.

(2) Плановите проверки се извършват съгласно годишен план, утвърден от председателя на Държавна агенция "Безопасност на движението по пътищата", наричана по-нататък "Агенцията".

(3) Годишният план съдържа и информация за наименованието на предмета на проверката, обхвата ѝ и периода на извършването ѝ. В плана се включват:

1. най-малко по един пътен участък с дължина над 2 км от всеки клас път и/или улица от първостепенната улична мрежа;
2. последващите проверки по чл. 19.

(4) Планът по ал. 2 се публикува на интернет страницата на Агенцията в срок до 7 дни от неговото утвърждаване.

(5) Планът по ал. 2 може да бъде актуализиран при необходимост.

(6) Извънплановите проверки се извършват по преценка на председателя на Агенцията, включително:

1. по предложение на орган на държавната и/или местната власт;
2. при получен сигнал от физически и/или юридически лица.

(7) Преди извършване на извънплановите проверки по ал. 6 Агенцията своевременно уведомява администрацията, управляваща пътя, по електронен път.

Чл. 5. При извършването на проверките от Агенцията администрацията, управляваща пътя, оказва съдействие:

1. като предоставя документи и друга информация, както и достъп до автоматизирани информационни системи и регистри, при наличие на техническа възможност;
2. при огледа на място, включително за обезопасяването на съответните пътни участъци, когато е необходимо, и след предварително отправено искане по надлежния ред.

Раздел II Обект, предмет и обхват на проверките

Чл. 6. (1) Обект на проверките по реда на наредбата са републиканските пътища, общинските пътища и улиците в населените места.
(2) Предмет на всяка отделна проверка е конкретен пътен участък.

Чл. 7. Предметът на проверките на пътната инфраструктура с оглед на безопасността на движението по пътищата се определя по следните критерии:

1. данни за настъпили тежки пътнотранспортни произшествия;
2. данни за повишена аварийност;
3. извършен основен ремонт/реконструкция на съществуващ път или строителство на нов път;
4. интензивност и състав на движението.

Чл. 8. Обхватът на проверката включва оглед на елементи на пътната инфраструктура съгласно приложението и начина, по който те влияят върху поведението на участниците в движението.

Раздел III

Изисквания към длъжностните лица, извършващи проверките

Чл. 9. (1) Проверката се извършва от екип от поне две длъжностни лица, определени със заповед на председателя на Агенцията.
(2) В заповедта по ал. 1 се определя:

1. екип за извършване на проверката, включително ръководител на екипа;
2. предмет на проверката;
3. обхват и период на извършването ѝ;
4. други обстоятелства, свързани с извършването на проверката, когато е приложимо.

(3) За ръководител на екип се определя длъжностно лице от Агенцията, което отговаря на следните условия:

1. притежава образователно-квалификационна степен "бакалавър" или "магистър" по специалност "Транспортно строителство" или еквивалентна специалност или е лице с професионална квалификация "одитор по пътна безопасност";
2. има най-малко 3-годишен опит в областта на транспортното строителство – проектиране, изпълнение, експертна, контролна, преподавателска, научноизследователска или развойна дейност.

(4) При извънплановите проверки заповедта по ал. 1 може да се издаде в 3-дневен срок от посещението на място.
(5) При извършване на проверките, по писмено искане на председателя на Агенцията до заинтересованите институции, в тях могат да участват и длъжностни лица от Министерството на регионалното развитие и благоустройството, Агенция "Пътна инфраструктура", Министерството на транспорта и съобщенията, Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация", Министерството на вътрешните работи, от общини, както и от други държавни органи.

Чл. 10. При извършване на проверките длъжностните лица спазват принципите на независимост, професионална компетентност, обективност, добросъвестност и обоснованост на констатациите.

Чл. 11. Длъжностните лица, извършващи проверка, преминават задължителен инструктаж по безопасни условия на труд по реда на Закона за здравословни и безопасни условия на труд.

Раздел IV

Условия, ред и начин за извършване на проверките

Чл. 12. Проверките се извършват чрез оглед на място със или без използване на технически средства и чрез преглед на документи, данни от автоматизирани информационни системи и регистри и друга относима информация.

Чл. 13. (1) Организацията на работата при извършване на проверката се определя от ръководителя на екипа, който:

1. планира дейностите, разпределя работата, поставя индивидуалните задачи, дава указания и упражнява контрол върху изпълнението от длъжностните лица на поставените задачи;
2. отговаря за осъществяването на комуникацията с други лица и организации, имащи отношение към извършването на проверката;
3. преценява необходимостта от въвеждането на временна организация на движението в съответствие с нормативните изисквания.

(2) Ръководителят на екипа има право:

1. да изисква от длъжностните лица, извършващи проверката, да изпълняват точно поставените им задачи;
2. да предлага отмяна, допълнение или изменение на заповедта за извършване на проверка, когато характерът на дейността и обстоятелствата го налагат.

(3) Ръководителят на екипа отговаря за изготвянето на доклада за извършената проверка до председателя на Агенцията.

Чл. 14. При извършване на проверката на пътната инфраструктура с оглед на безопасността на движението по пътищата длъжностните лица:

1. следва да са запознати с конкретните си задачи преди началото на проверката;
2. посещават и обследват конкретния/конкретните пътен/пътни участък/участъци, посочен/посочени в заповедта на председателя на Агенцията;
3. изпълняват точно, отговорно и в срок поставените им задачи;
4. следва да са запознати с инструкциите за работа на използваното при проверката техническо оборудване, да са обучени да работят с него и да отговарят за повереното им оборудване по време на извършването на проверката.

Чл. 15. Длъжностните лица, извършващи проверки, са длъжни:

1. да спазват Закона за движението по пътищата, Закона за пътищата и Закона за здравословни и безопасни условия на труд и приложимата подзаконова нормативна уредба;
2. да се легитимират и да представят заповедта на председателя на Агенцията за извършване на проверката на органите за контрол или на администрацията, управляваща пътя, когато това им е поискано.

Чл. 16. По време на извършване на огледа на място за осигуряване на безопасността се спазват следните изисквания:

1. използваното при проверката на пътната инфраструктура моторно превозно средство се обозначава с жълта мигаща или проблясваща светлина;
2. използваните моторни превозни средства и техника се разполагат така, че сигурността им да бъде гарантирана и да не застрашават тази на другите участници в движението.

Чл. 17. Длъжностните лица по чл. 9, ал. 1 изготвят доклад, който се представя за утвърждаване на председателя на Агенцията в 10-дневен срок от приключване на огледа на място. Докладът съдържа най-малко:

1. номер и дата на заповедта на председателя на Агенцията за извършването на проверката;
2. правно и фактическо основание за извършване на проверката;
3. име, фамилия и длъжност на лицата, извършили проверката;

4. данни за предмета/предметите и период на извършване на проверката;
5. обхват на проверката, описание на фактическите дейности, в т.ч. условията, при които е извършена;
6. констатации за индикативните елементи съгласно приложението по чл. 8;
7. оценка на елементите на пътя въз основа на действителното поведение на участниците в движението;
8. изводи от проверката;
9. препоръки за отстраняване на установените несъответствия и/или потенциални рискове за участниците в движението по пътищата и/или за подобряване на съществуващото състояние със срок за изпълнението им, съобразен с характера на направените препоръки;
10. приложения и доказателства, обосноваващи направените констатации, изводи, оценки и препоръки.

Чл. 18. (1) В срок до 3 работни дни от утвърждаването му докладът се публикува на интернет страницата на Агенцията и се изпраща на отговорните лица за предприемане на действия по изпълнение на препоръките.

(2) В едномесечен срок от получаването на доклада по чл. 17 лицата по ал. 1 представят на председателя на Агенцията информация за планиране на изпълнението на препоръките.

(3) За изпълнението на препоръките от доклада по чл. 17 лицата по ал. 1 уведомяват председателя на Агенцията в едномесечен срок от реализацията им.

Раздел V

Проследяване на изпълнените мерки и на ефекта от тях

Чл. 19. (1) За оценка на въздействието върху безопасността на движението от изпълнените мерки по дадените препоръки от доклада по чл. 17 длъжностни лица, определени от председателя на Агенцията, извършват последваща проверка.

(2) Последваща проверка се извършва съгласно чл. 12 – 17 и приключва с изготвяне на доклад.

(3) Докладът по ал. 2 включва анализ на въздействието на изпълнените мерки върху безопасността на движението и върху действителното поведение на участниците в движението. При необходимост в доклада се включват допълнителни препоръки за подобряване на безопасността на пътната инфраструктура.

(4) Последващата проверка се извършва в срок до една година считано от изпълнението на мерките.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Наредбата се приема на основание чл. 164г, ал. 7 от Закона за движението по пътищата.

§ 2. Изпълнението на наредбата се възлага на председателя на Държавна агенция "Безопасност на движението по пътищата".

Приложение

към чл. 8

Индикативни елементи на пътната инфраструктура

1. Общи положения:

- а) вид и клас на пътя;
- б) дължина на участъка и/или локация на мястото на проверката;
- в) вид на района (населено, извън населено място);
- г) наличие на временна организация на движението.

2. Интензивност и състав на движението:

- а) интензивност на движението (с отчитане на сезонност);

- б) състав на автомобилното движение;
  - в) интензивност на движението на пешеходци и на велосипедисти.
3. Оперативни характеристики:
- а) ограничения на максимално допустимата скорост на движение с пътни знаци;
  - б) фактическа скорост на движение (V_{85}) – скоростта на движение при конкретно ситуационно решение на пътя, която не се превишава от 85 % от водачите на леките автомобили при свободен режим на движение и при мокро и чисто пътно покритие;
  - в) наличие на средства за успокояване на движението;
  - г) обозначаване на зони, в които е възможна внезапна поява на деца на платното за движение.
4. Елементи на пътя:
- а) ситуация на пътя (геометрични характеристики на хоризонталните криви, геометрични характеристики на правите участъци и др.);
  - б) надлъжен профил (нивелетни прави, надлъжни наклони, вертикални криви и др.);
  - в) напречни профили (габарит на пътя, напречни наклони, вид на банкетите и др.);
  - г) разстояния за видимост.
5. Крайпътно пространство:
- а) зона за безопасност;
  - б) неподвижни препятствия в зоната за безопасност (например: стълбове, дървета и др.);
  - в) ограничителни системи за пътищата.
6. Пътни съоръжения:
- а) наличие и брой на пътните съоръжения;
  - б) наличие и брой на тунелите;
  - в) наличие на железопътни прелези (охраняеми или неохраняеми).
7. Пътни кръстовища и пътни възли:
- а) вид и начин на регулиране;
  - б) наличие на ленти за вливане и ленти за отливане;
  - в) наличието на отделни ленти за завиване.
8. Поддържане/състояние:
- а) повреди и деформации на пътната настилка;
  - б) коефициент на сцепление на пътната настилка;
  - в) равност на пътната повърхност;
  - г) състояние на банкетите (включително растителност);
  - д) състояние на отводнителните съоръжения;
  - е) състояние на пътната сигнализация (пътни знаци, пътна маркировка и светофарни уредби);
  - ж) наличие на растителност, която представлява риск за безопасността на движението.
9. Съоръжения за уязвими участници в движението:
- а) наличие на пешеходни и велосипедни пътеки;
  - б) наличие на предпазни парапети за пешеходци;
  - в) наличие на тротоар или отделено съоръжение за пешеходци;
  - г) наличие на велосипедни съоръжения и техният вид (велосипедни алеи, велосипедни ленти, други);
  - д) видимост и пътна сигнализация на пешеходни и велосипедни пътеки;
  - е) наличие на алтернативни маршрути за пешеходци и велосипедисти в

случай на липса на отделени съоръжения;

ж) предпазни съоръжения за водачи на двуколесни моторни превозни средства.

10. Интелигентни транспортни системи:

а) наличие на центрове за управление на движението;

б) наличие на метеорологични станции и устройства за проследяване на пътните условия;

в) наличие на видеонаблюдение;

г) наличие на механизми за съобщаване на пътните условия на ползвателите на пътя с цел предотвратяване на произшествия или инциденти.

11. Организация на движението:

а) съответствие на средствата за сигнализиране с приложимите нормативни изисквания;

б) съгласуваност между различните елементи на пътната сигнализация;

в) видимост на пътната сигнализация.